

VILNIAUS MIESTO APYLINKĖS TEISMAS

SPRENDIMAS LIETUVOS RESPUBLIKOS VARDU

2024 m. rugpjūčio 23 d.
Vilnius

Vilniaus miesto apylinkės teismo teisėja Inga Vaišvilienė rašytinio proceso tvarka išnagrinėjo civilinę bylą pagal pareiškėjo J. C. pareiškimą dėl juridinę reikšmę turinčio fakto nustatymo, suinteresuoti asmenys byloje – M. C. ir VĮ Turto bankas.

Teismas

n u s t a t ė :

1. Pareiškėjas J. C. kreipėsi į teismą su pareiškimu, prašydamas nustatyti juridinę reikšmę turintį faktą, kad A. B. po savo sutuoktinio M. B. mirties 2000 m. birželio 20 d. priėmė palikimą faktiškai pradėdama valdyti turta.
2. Nurodo, kad 1956 m. rugpjūčio 12 d. M. B. sudarė santuoką su A. B. 1992 m. gegužės 8 d. A. B. sudarė nekilnojamojo turto pirkimo-pardavimo sutartį, kuria bendrosios jungtinės nuosavybės teise įgijo butą, esantį (*neskelbtina*). Šis butas abiejų sutuoktinių buvo nuolatinė gyvenamoji vieta nuo pat jo įsigijimo. 2000 m. birželio 20 d. mirus M. B. sutuoktinė A. B. liko gyventi sutuoktinių bendraja jungtine nuosavybės teise priklausančiame bute, jį prižiūrėjo ir išlaikė, t. y. mokėjo mokesčius, perėmė visus bute buvusius baldus, namų apyvokos reikmenis ir sutuoktinio asmeninius daiktus, taip priimdama palikimą, faktiškai pradėjusi valdyti palikėjo turta.
3. Suinteresuotas asmuo M. C. atsiliepime su pareiškimu sutinka.
4. Suinteresuotas asmuo VĮ Turto bankas pateikė atsiliepimą, kuriame prašo pareiškimą nagrinėti teismo nuožiūra.
5. Vadovaujantis Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso (toliau – ir CPK) 153 straipsnio 2 dalimi, 154 straipsnio 1 dalimi, byla nagrinėjama rašytinio proceso tvarka. Šalims apie teismo posėdžio vietą ir laiką pranešta tinkamai, CPK 123, 130 straipsniuose nustatyta tvarka.

Pareiškimas tenkintinas.

6. Byloje esantis mirties liudijimas patvirtina, kad M. B., gimęs (*neskelbtina*), mirė 2000 m. birželio 20 d. Gyventojų registro išrašų duomenimis A. B., gimusi (*neskelbtina*) ir mirusi 2023 m. liepos 2 d. buvo M. B. sutuoktinė, o suinteresuotas asmuo M. C., gimusi (*neskelbtina*) yra M. B. ir A. B. dukra. Notaro liudijimas patvirtina, kad pareiškėjas J. C. yra A. B. vaikaišis ir priėmė testatorės A. B. palikimą pagal testamentą. Taip pat iš Gyventojų registro išrašo matyti, jog A. B. mirė našle, kas reiškia, kad A. B. ir M. B. buvo susituokę iki pastarojo asmens mirties. Iš testamentų registro išrašo matyti, kad testamentų registre nėra įregistruotų palikėjo M. B. sudarytų testamentų, nėra įregistruotų

palikėjo palikimo priėmimo faktų, nėra įregistruotų pareiškimo dėl palikimo priėmimo padavimo ne palikimo atsiradimo vietos notarui faktų.

7. Palikimo atsiradimo faktas savaime nuosavybės teisės į palikimą įpėdiniui nesukuria. Įpėdinis, norėdamas įgyti palikimą, turi jį priimti. Palikimo priėmimas yra vienašalis sandoris, kuriuo įpėdinis išreiškia savo valią perimti palikėjo teises ir pareigas. Įpėdinio valia priimti palikimą turi būti išreiškiamą įstatymo nustatytais būdais ir terminais. Įstatyme įtvirtinta keletas alternatyvių palikimo priėmimo būdų: įpėdinis pradeda faktiškai valdyti paveldėtą turtą arba paduoda palikimo atsiradimo vietos notarui pareiškimą dėl palikimo priėmimo (Lietuvos Respublikos civilinio kodekso (toliau – CK) 5.50 straipsnio 2 dalis). Šie veiksmai turi būti atliekami per tris mėnesius nuo palikimo atsiradimo dienos (CK 5.50 straipsnio 3 dalis). Faktą, kad asmuo priėmė palikimą, pradėjęs faktiškai jį valdyti, nustato teismas, atsižvelgdamas į CK nustatytus ir teismų praktikoje suformuotus kriterijus. Pagal CK 5.51 straipsnio 1 dalį įpėdinis laikomas priėmusiu palikimą, jeigu jis pradėjo turtą valdyti, juo rūpintis kaip savo turtu (daiktą valdo, jį naudoja, prižiūri, juo disponuoja, moka atitinkamus mokesčius, kreipiasi į teismą, išreikšdamas valią priimti palikimą, prašydamas paskirti palikimo administratorių ir pan.). Įpėdinis, pradėjęs valdyti kokią nors palikimo dalį ar net kokį nors daiktą, laikomas priėmusiu visą palikimą. Esminės šios normos aiškinimo ir taikymo taisyklės suformuluotos Lietuvos Aukščiausiojo Teismo nutartyse. Pirma, priimti palikimą, pradėdant faktiškai jį valdyti, galima tik aktyviais veiksmais, antra, tokie veiksmai atliekami, siekiant išreikšti valią įgyti nuosavybės teisę į paveldimą turtą, trečia, įpėdinis valdo turtą kaip savo ir laiko save turto savininku (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo Civilinių bylų skyriaus teisėjų kolegijos 2010 m. spalio 5 d. nutartis, priimta civilinėje byloje Nr. 3K-3-382/2010; 2010 m. gruodžio 16 d. nutartis, priimta civilinėje byloje Nr. 3K-3-487/2010).
8. Kaip minėta, vadovaujantis CK 5.51 straipsniu, įpėdinis laikomas priėmusiu palikimą, jeigu jis pradėjo valdyti turtą, juo rūpintis kaip savo (valdo, naudoja ir juo disponuoja, prižiūri, moka mokesčius, kreipėsi į teismą, išreikšdamas valią priimti palikimą ir paskirti palikimo administratorių ir pan.). Įpėdinis, pradėjęs valdyti kokią nors palikimo dalį ar net kokį nors daiktą, laikomas priėmusiu visą palikimą.
9. Pareiškėjo į bylą pateiktais nekilnojamojo turto registro duomenimis būdama santuokoje A. B. bendrosios jungtinės nuosavybės teise 1992 m. gegužės 8 d. Pirkimo-pardavimo sutarties pagal Lietuvos Respublikos 1991 m. gegužės 28 d. Įstatymą Nr. I-1374 pagrindu įgijo butą (*neskelbtina*), kuriame sutuoktiniai gyveno. Po M. B. mirties A. B. liko gyventi šiame bute ir tai buvo jos paskutinė gyvenamoji vieta. Pareiškėjo senelė A. B. po savo sutuoktinio M. B. mirties priėmė visą palikėjo M. B. palikimą, nes toliau naudojos turtu (butu), mokėjo mokesčius, prižiūrėjo jį, ten gyveno. Šios aplinkybės leidžia manyti, jog A. B. po palikėjo M. B. mirties turtą prižiūrėjo kaip savo, juo rūpinosi ir tokiu būdu išreiškė valią dėl palikimo priėmimo.
10. Pagal CK 5.51 straipsnio 1 dalį įpėdiniai pradėję valdyti turtą, juo rūpintis kaip savu, laikomi priėmusiais visą palikimą. Todėl darytina išvada, kad A. B. po sutuoktinio M. B. mirties faktiniu valdymu priėmė sutuoktinio M. B. palikimą (CK 5.51 straipsnio 1 dalis, 5.50 straipsnio 2 dalis).
11. Keturiasdešimto notarų biuro 2024 m. sausio 31 d. liudijimo duomenimis pareiškėjas jau yra priėmęs palikimą pagal testamentą po A. B. mirties, todėl nustačius juridinę reikšmę turtinį faktą, kad A. B. palikimą po M. B. mirties priėmė, faktiškai pradėjusi valdyti jo turtą, pareiškėjas įgis teisę kreiptis dėl paveldėjimo teisės į M. B. turtą liudijimo išdavimo.
12. Prašomas nustatyti juridinę reikšmę turintis faktas reikšmingas sprendžiant turto, likusio po M. B. mirties, paveldėjimo klausimą. Todėl pareiškėjo prašomas nustatyti juridinę reikšmę turintis faktas nustatytinas teismo sprendimu (CPK 444 straipsnio 2 dalies 8 punktas ir 445 straipsnis). Juridinę reikšmę turintys faktai nustatomi siekiant realizuoti pareiškėjo teisę gauti paveldėjimo teisės liudijimą į paveldėtiną turtą.
13. Atsižvelgiant į nustatytas aplinkybes, pareiškimas tenkintinas, nustatant juridinę reikšmę turintį faktą, kad A. B. po savo sutuoktinio M. B. mirties 2000 m. birželio 20 d. priėmė palikimą faktiškai pradėdama valdyti turtą (CPK 444 straipsnio 1 dalis, 2 dalies 8 punktas, 445 straipsnis, CK 5.50 straipsnis).

Teismas, vadovaudamasis Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso 444 straipsnio 2 dalies 8 punktu, 448 straipsniu,

n u s p r e n d ž i a :

Pareiškimą tenkinti.

Nustatyti juridinę reikšmę turintį faktą, kad A. B., asmens kodas (*neskelbtina*), po savo sutuoktinio M. B., asmens kodas (*neskelbtina*), mirties 2000 m. birželio 20 d. priėmė palikimą faktiškai pradėdama valdyti turtą.

Juridinis faktas pareiškėjui J. C., asmens kodas (*neskelbtina*), nustatomas tikslu gauti paveldėjimo teisės liudijimą.

Sprendimas per 30 dienų nuo jo kopijos įteikimo dienos gali būti skundžiamas Vilniaus apygardos teismui, paduodant apeliacinį skundą per Vilniaus miesto apylinkės teismą.

Teisėja

Inga Vaišvilienė